

Kaderovereenkomst Onderwijsmonitor Zuid-Kennemerland 2014-2015

Afspraken over gegevensverzameling en rapportages

Oktober 2014

Afspraken tussen:

- *De schoolbesturen primair en voortgezet onderwijs met scholen in Heemstede, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Bloemendaal, Zandvoort, Velsen en Haarlem, mede namens de onder hen ressorterende VO-scholen;*
- *De gemeenten Heemstede, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Bloemendaal, Zandvoort, Velsen en Haarlem mede namens het college van burgemeester en wethouders; en*
- *Onderzoeks- en adviesbureau Oberon gevestigd te Utrecht.*

Ondergetekenden verklaren dat zij in het kader van de Onderwijsmonitor Zuid-Kennemerland instemmen met de hiernavolgende afspraken inzake 'de inhoud en procedures omtrent rapportages Onderwijsmonitor Zuid-Kennemerland'.

1 Doel van de afspraken

Het Regionaal Besturenoverleg Onderwijs (RBO) Zuid-Kennemerland heeft Oberon de opdracht gegeven de Onderwijsmonitor Zuid-Kennemerland uit te voeren. De volgende onderzoeksvraag en subvragen zijn hierbij leidend:

Hoe succesvol zijn de adviezen van de basisscholen die aan de leerlingen zijn gegeven in relatie tot de toelating/plaatsing in het VO tot en met het derde leerjaar?

- *Welk percentage leerlingen presteert na 3 jaar nominaal en zit op het schooltype dat overeenkomt met het basisschooladvies. En bij welk percentage leerlingen is er sprake van opstroom, afstroom of doublure?*
 - *Zijn hierin verschillen te zien per advies, per onderwijstype en per PO of VO-school,*
 - *Hoe verhoudt dit zich tot het landelijk beeld?*
- *Hoe is de samenhang tussen advies en toetsprestaties (eindtoets, LOVS, NIO) in het PO?*
 - *Zijn hierin verschillen te zien per advies, PO-school en VO-school?*

Hierbij worden door Oberon persoonsgegevens opgevraagd uit de leerlingadministratie van de deelnemende VO- scholen. Deze gegevens worden door Oberon verwerkt in rapportages.

Voorliggende kaderovereenkomst heeft betrekking op deze gegevensverzameling, gegevensbeheer en rapportage. Deze kaderovereenkomst is geldig voor de periode oktober 2014 tot en met juli 2015. Voor eventuele daaropvolgende uitvoeringen van de monitor wordt een nieuwe overeenkomst opgesteld, zo mogelijk meerjarig.

2 Levering van monitorgegevens door het onderwijsveld

Om de Onderwijsmonitor Zuid-Kennemerland te kunnen uitvoeren, zullen ondergetekende schoolbesturen PO en VO of de onder hen ressorterende VO-scholen hun scholen, op verzoek van Oberon leerlinggegevens leveren aan Oberon. Het betreft gegevens die door de VO-scholen zijn geregistreerd in het leerlingadministratiesysteem.

De afspraken met betrekking tot de overkoepelende rapportage en het werkbestand beperken zich in eerste instantie tot de in bijlage 2 limitatief opgesomde variabelen. In geval van uitbreiding van de in bijlage 2 genoemde variabelen worden aparte schriftelijke instemmingsverklaringen opgesteld door Oberon en ondertekend door de partijen. Dergelijke nieuwe verklaringen bevatten een nauwkeurige beschrijving van variabelen, doelen, tijdsperiode en partijen die een herkenbare rapportage ontvangen. Binnen het RBO worden voorafgaand expliciet afspraken gemaakt over geplande uitbreidingen of wijzigingen, voordat deze worden voorgelegd in een nieuwe kaderovereenkomst.

3 Rapportages

Doel van de Onderwijsmonitor Zuid-Kennemerland is om op regionaal niveau inzicht te krijgen in de doorstroom van leerlingen van PO naar VO en binnen het VO. Daarnaast hebben schoolbesturen PO en VO en VO-scholen belang bij gedetailleerdere informatie over de in- en doorstroom van individuele scholen teneinde patronen beter te kunnen duiden en het leren van elkaar te stimuleren. Beide belangen worden gediend met twee afzonderlijke rapportages om te voorkomen dat informatie oneigenlijk wordt gebruikt en verspreid (actief of door verzoeken van derden).

De volgende rapportages worden opgesteld:

3.1 Overkoepelende rapportage

In opdracht van het RBO stelt Oberon rapportages op, op het niveau van de regio Zuid-Kennemerland ten behoeve de schoolbesturen, scholen en gemeenten. De gegevens in deze overkoepelende rapportages zijn niet herleidbaar tot afzonderlijke scholen en/of schoolbesturen: direct, noch indirect door combinaties van andere gegevens. Wel kan, indien het RBO dat wenst, een onderscheid worden gemaakt tussen de diverse schoolsoorten en -typen, onder de voorwaarde dat ook dit niet herleidbaar is tot afzonderlijke scholen.

Conceptrapportages worden altijd eerst voorgelegd aan het RBO. Daar wordt besloten of, op welk moment, en in welke vorm de definitieve rapportage kan worden vrijgegeven voor verdere verspreiding.

3.2 Werkbestand ten behoeve van de schoolbesturen PO en VO en VO-scholen

Naast de overkoepelende rapportages worden aan de schoolbesturen en VO-scholen werkbestanden beschikbaar gesteld, die wel herleidbaar zijn tot afzonderlijke schoolbesturen en scholen.

Schoolbesturen PO en VO en VO-scholen heffen de anonimisering voor elkaar op. Verspreiding van alle hieruit verkregen informatie, waartoe schoolbesturen PO en VO en VO-schooldirecties toegang hebben, blijft expliciet beperkt tot genoemde partijen.

Het doel van deze opheffing is om de rapportage te kunnen gebruiken als analyse- en mogelijk diagnostisch instrument ten behoeve van de effectiviteit van de overgang PO-VO (toelating VO). Op deze wijze kan de verhouding doorstroom in het VO in relatie tot de plaatsingsadviezen van het PO op schoolniveau (op basis van leerlingengegevens) geanalyseerd worden en bij gevonden knelpunten kan gezocht worden naar gezamenlijke en/of school(bestuurlijke) oplossingen. Alle partners van de monitor dienen voor elkaar aanspreekbaar te zijn. Door opheffing van de anonimisering op schoolbestuurlijk en schoolniveau kunnen er verbanden gelegd worden tussen toetsresultaten, schooladvies VO en schoolloopbaan VO op school- en onderwijstypeniveau van scholen, vallend onder de betrokken schoolbesturen. Hierdoor vindt een verdieping per schoolbestuur en besturenoverstijgend plaats.

Gedragcode met betrekking tot het gebruik van en de verspreiding van gegevens uit het beschikbaar gestelde werkbestand door besturen PO en VO en VO-scholen

Om de openheid en transparantie op bestuurlijk en schoolniveau te kunnen realiseren, houden de betrokken schoolbesturen PO en VO en VO-scholen zich aan de volgende gedragsregels:

- Schoolbesturen PO en VO en VO-scholen heffen hun anonimiteit voor elkaar op;
- Openheid en transparantie op schoolbestuurlijk niveau wordt gerealiseerd;
- Voor alle besturen PO en VO en de onder hun verantwoordelijkheid vallende VO-scholen, die toegang hebben tot de gegevens van het werkbestand van de onderwijsmonitor geldt een geheimhoudingsplicht naar derden, m.a.w. de gegevens voortvloeiend uit het werkbestand van de onderwijsmonitor worden alleen gebruikt voor het omschreven doel;

Gedragcode met betrekking tot het gebruik van en de verspreiding van inzichten over individuele scholen en schoolbesturen door gemeenten

- Hoewel gemeenten geen beschikking krijgen over de werkbestanden kan het gebeuren dat inzichten over individuele scholen en besturen de gemeenten wel bereiken;
- Voor gemeenten geldt derhalve eveneens een geheimhoudingsplicht naar derden voor informatie die herleidbaar is tot scholen of schoolbesturen .

4 Verzoeken van derden en openbaarheid

Overkoepelende rapportage

Na voltooiing van de definitieve publieke, overkoepelende rapportage beslist het RBO over de vorm waarin de rapportage kan worden vrijgegeven voor verdere verspreiding. Indien het RBO besluit om de overkoepelende rapportage niet publiek te maken, geldt een geheimhoudingsplicht naar derden. Omdat de rapportage in het bezit komt van de gemeenten, kan deze evenwel met een WOB-verzoek alsnog worden opgevraagd.

Werkbestanden

Schoolbesturen geven uitsluitend instemming tot rapportage- en gegevensverstrekking aan de andere schoolbesturen PO en VO en VO-scholen. Verspreiding van alle hieruit verkregen informatie, waartoe schoolbesturen PO en VO en schooldirecties VO toegang hebben, blijft expliciet beperkt tot de genoemde schoolbesturen en scholen. Derden (waaronder gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland) die verzoeken doen om informatie omtrent (herkenbare) schoolspecifieke gegevens, die aanwezig zijn bij Oberon, worden altijd doorverwezen naar het betreffende schoolbestuur. Omdat de werkbestanden niet in het bezit komen van de gemeenten, kunnen deze niet met een WOB-verzoek worden opgevraagd.

5 Privacybescherming op persoonsniveau

Oberon verplicht zich bij het verwerken van persoonsgegevens in het kader van de Onderwijsmonitor Zuid-Kennemerland tot de richtlijnen van de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP). Daarnaast is Oberon gebonden aan de beroepscode voor sociaal-wetenschappelijk onderzoek. Dit houdt onder meer in dat individuen anoniem blijven en dat nooit herkenbaar over instellingen gerapporteerd wordt, tenzij schriftelijk toestemming van het bevoegd gezag is verkregen. Een toelichting op de relevante juridische aspecten is opgenomen in bijlage 1.

6 Bijlagen bij deze Kaderovereenkomst

De bijlagen worden geacht een geheel te vormen met deze verklaring. De in bijlage 2 genoemde variabelen kunnen worden verzameld en in werkbestanden (waarbij scholen herkenbaar zijn) en in publieke, overkoepelende rapportages (waarbij scholen niet herkenbaar zijn) aan bod komen.

7 Instemmingsverklaring

Onderstaande vertegenwoordigers van schoolbesturen en gemeente stemmen in met de Kaderovereenkomst Onderwijsmonitor Zuid-Kennemerland 2014-2015.

Naam bestuur/gemeente:

Naam vertegenwoordiger:

Functie:

Handtekening

Oberon B.V.

Naam: Eef Jacobs

Handtekening

Bijlage 1 Juridische aspecten 'openbaarheid en privacy'

Bijlage bij 'Kaderovereenkomst Onderwijsmonitor Zuid-Kennemerland 2014-2015'

De Onderwijsmonitor Zuid-Kennemerland omvat een aantal individuele identificeerbare persoonsgegevens zoals achtergrondkenmerken van jongeren en hun onderwijspositie. Bij het voeren van dergelijke registraties moet een aantal wettelijke privacybeschermende maatregelen genomen worden. De belangrijkste wet in dit kader is de Wet bescherming persoonsgegevens (WBP). Daarnaast is de Wet openbaarheid van bestuur (WOB) bij het registreren van persoons- en instellingsgegevens van belang. De WOB maakt het mogelijk om overheden, bijvoorbeeld gemeenten, te verplichten om bepaalde 'bestuursinformatie' op verzoek van derden openbaar te maken. Tenslotte heeft Oberon zich geëngageerd aan een aantal aanvullende gedragsregels rondom de verwerking van persoonsgegevens: de beroepscode voor sociaal-wetenschappelijk onderzoek.

Wet bescherming persoonsgegevens (WBP)

De leerlingenadministratie van scholen is een persoonsregistratie. Bij het voeren van een persoonsregistratie geldt een aantal wettelijke regels waaraan instanties zich moeten houden, gebundeld in de WBP. De WBP heeft als doel wettelijke voorschriften te stellen aan de verwerking van gegevens waarmee een persoon geïdentificeerd kan worden. Zo mogen alleen persoonsgegevens worden geregistreerd ten behoeve van een wettelijke verplichting, ten behoeve van vervulling van een publiekrechtelijke taak, of na instemming van de persoon zelf.

- Het voeren van een leerlingenadministratie is noodzakelijk voor de vervulling van een wettelijke verplichting, en voldoet aan de voorwaarden van art. 8 (onder c) van de WBP. Dit betekent dat er voor deze verplichtingen een persoonsregistratie mag worden aangelegd.
- Voor de Onderwijsmonitor Zuid-Kennemerland geldt dat gegevensverzameling is toegestaan als aannemelijk kan worden gemaakt dat deze noodzakelijk is voor de vervulling van een publiekrechtelijke taak (het lokaal onderwijsbeleid), zodat voldaan wordt aan de voorwaarden van art. 8 (onder e) van de WBP.

Daarnaast geldt een aantal randvoorwaarden:

- De verwerking moet worden aangemeld bij het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP). Oberon draagt hiervoor zorg.
- Voor alle personen die toegang hebben tot persoonsgegevens geldt een geheimhoudingsplicht.
- De WBP bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden beveiligd tegen verlies of tegen andere vormen van onrechtmatige verwerking. Oberon draagt hiervoor zorg.

Wet openbaarheid van bestuur (WOB)

De Wet openbaarheid van bestuur (WOB) verplicht overheden, bijvoorbeeld gemeenten, om bepaalde 'bestuursinformatie' op verzoek van derden openbaar te maken. Onder 'bestuursinformatie' valt een diversiteit aan informatie; in dit kader valt bijvoorbeeld te denken aan monitorgegevens en -rapportages. De WOB heeft betrekking op informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid¹. Waar het gaat om (verwerking van) persoonsgegevens door schoolbesturen en dergelijke gelden de beschermende maatregelen van de WBP. Op grond daarvan zullen geen op personen identificeerbare gegevens verstrekt mogen worden. De WOB (met name art. 10, lid 2 onder e) kent de uitdrukkelijke opdracht om het belang van openbaarheid af te wegen tegen het belang van bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

¹ En geldt dus voor bestuursorganen in publiekrechtelijke zin.

Dat zal er, zeker in samenhang met de WBP, vrijwel altijd toe leiden dat bijvoorbeeld op een persoon (leerling) herleidbare gegevens buiten de WOB vallen.

Beroepscode voor sociaal-wetenschappelijk onderzoek

Behalve dat Onderzoeksbureaus – zoals Oberon – gebonden zijn aan de WBP, hebben onderzoeksbureaus zich onderling zijn gecommitteerd aan de beroepscode voor sociaal-wetenschappelijk onderzoek. Dit houdt onder meer in dat respondenten anoniem blijven en dat nooit herkenbaar over respondenten en instellingen gerapporteerd wordt, tenzij schriftelijk toestemming van de betrokkenen is verkregen.

Bijlage 2 Variabelen Onderwijsmonitor Zuid-Kennemerland (2014-2015)

In deze bijlage beschrijven we de variabelen die in de overkoepelende rapportage en in het werkbestand aan bod kunnen komen, de koppelgegevens die worden gebruikt om de verschillende gegevens van leerlingen aan elkaar te kunnen koppelen en de cohorten waarover informatie wordt opgevraagd.

Variabelen

Uitsluitend de volgende variabelen zouden in de overkoepelende rapportage en in het werkbestand (op schoolniveau herkenbaar) aan bod kunnen komen:

- VO-school
- Basisschool
- Klas / leerjaar
- Onderwijstype
- Type brugklas (enkelvoudig of combinatieklas)
- Geslacht
- Schooladvies
- Eindtoetscore / Nio-score
- Toetsscores leerlingvolgsysteem of een verwerking daarvan (OC-score/uitstroomprofiel)
- Schoolwisseling (Ja/Nee)

Hierbij geldt dat nooit herkenbaar over individuele leerlingen wordt gerapporteerd. Over scholen wordt alleen herkenbaar gerapporteerd in de werkbestanden voor zover het bevoegd gezag hiermee heeft ingestemd.

Koppelgegevens

Voor de koppeling en verwerking van gegevens worden daarnaast de volgende gegevens opgevraagd. Deze persoonsgegevens worden door ons gebruikt om de gegevens per leerlingen over meerdere schooljaren (en bij schoolwisseling over meerdere scholen) aan elkaar te koppelen. Zodra de koppeling is gerealiseerd worden de gegevens door ons geanonimiseerd; ze komen dus niet in rapportages:

- Persoonsgegevens om de leerling te koppelen (Stamnummer, Officiële voornamen, Tussenvoegsel, Achternaam, Geboortedatum).

Cohorten

De gegevens worden de gegevens opgevraagd van de leerlingen die de afgelopen 6 jaar zijn ingestroomd in het VO (waar beschikbaar). Het betreft de schooljaren 2009-10 t/m 2014-15.